

EDUKACJA GLOBALNA

TEMAT 1.

Edukacja globalna a globalizacja

Scenariusze na lekcje
wychowawcze w szkole
ponadgimnazjalnej

SCENARIUSZE Z ZAKRESU EDUKACJI GLOBALNEJ

NA LEKCJE WYCHOWAWCZE W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH

Temat 1: Edukacja globalna a globalizacja

Efekty lekcji:

- wiedza: nowe pojęcia - „globalizacja” i „edukacja globalna” oraz różnice między nimi
- umiejętności: odnoszenie obserwowanych wokół siebie zjawisk do definicji globalizacji, wskazywanie powiązań między jej przejawami
- postawa/świadomość: rozumienie złożonych, długofalowych skutków wydarzeń dla świata, społeczeństwa oraz jednostki

Zagadnienie	Opis treści i metod pracy	Niezbędne materiały	Czas
Wprowadzenie do problematyki – ćwiczenie „Mój niezbędnik”	Przed rozpoczęciem lekcji stoliki i krzesła powinny być ustawione w sposób umożliwiający sprawną pracę grupową (krąg, wyspy, itp.). Nauczyciel wita uczniów, prosi o podzielenie się klasy na 4 grupy i zaprasza do udziału w ćwiczeniu, dodając, iż jest ono wprowadzeniem do tematu lekcji i prezentuje instrukcję wykonania ćwiczenia. <u>Instrukcja dla klasy:</u> Każda grupa wylosuje jeden zestaw karteczek. Na karteczkach znajdują się nazwy przedmiotów, które towarzyszą nam w codziennym życiu i zaspokajają różne nasze potrzeby. Podyskutujcie o wylosowanych przedmiotach i zastanówcie się, na ile ważne i potrzebne są wam i waszym bliskim w codziennym życiu. Zastanówcie się też, jakich potrzebnych wam przedmiotów w tych zestawach zabrakło. Możecie wymienić się przedmiotami z inną grupą, jeśli zajdzie taka potrzeba (np. jeśli jakiś przedmiot wystąpił w waszym zestawie podwójnie). Reguły wymiany zależą od was – to wy ustalacie, czego i w jakiej ilości możecie zażądać w zamian.	- karta pracy nr 1 – w załączniku - spinacze - mapa polityczna świata (papierowa lub wyświetlona) - kawałeczki taśmy klejącej lub malarskiej	15 min.

	Po 5-7 minutach dyskusji i ewentualnych zamian nauczyciel prosi każdą grupę o przedstawienie rezultatów pracy: - jak ważne są dla was te przedmioty? jakie potrzeby zaspokajają? - czego brakowało w waszych zestawach? - czy udało się wymienić z inną grupą któryś z przedmiotów? jeśli tak, to jaki (na jaki inny)? Po odpowiedziach ze strony grup nauczyciel zadaje na forum klasy kolejne pytanie: - z jakich krajów/kontynentów świata pochodzą rzeczy, z którymi grupy zakończyły ćwiczenie? - w jaki sposób znajdują się one na co dzień w naszym zasięgu, skoro pochodzą z tak różnych i często odległych miejsc? - jak zaspokolilibyśmy swoje różne potrzeby, gdyby nie było żadnych możliwości kontaktu i handlu z krajami, z których pochodzą te rzeczy?		
Prezentacja pojęcia globalizacji – praca w grupach i dyskusja	Wykorzystując rezultat dyskusji z ćwiczenia poniżej, nauczyciel prezentuje pojęcie globalizacji wykorzystując definicję z Wikipedii (https://pl.wikipedia.org/wiki/Globalizacja) oraz materiał z karty nr 2 (może on być wyświetlony na ekranie lub przekazany każdej z grup na wydrukowanej karcie). Można uprzednio dopytać uczniów, czy i w jakich okolicznościach zetknęli się z terminem „globalizacja” i jak go rozumieją. Następnie nauczyciel prosi uczniów, aby przedyskutowali w grupach znajdujące się na karcie przejawy globalizacji i dobrali do nich konkretne przykłady (np. nazwy organizacji międzynarodowych, firm). Każda z grup prezentuje wypracowane przez siebie przykłady. Nauczyciel kontynuuje dyskusję pytaniami podsumowującymi: - które z przejawów globalizacji są dla nas najbardziej namacalne, doświadczalne w codziennym życiu? - jak możemy ocenić poszczególne aspekty globalizacji: które z nich są pozytywne, neutralne,	- pojęcie „Globalizacja” z Wikipedii - karta pracy nr 2: pojęcie globalizacji z miejscem na wpisanie przykładów	15 min.

	które zaś negatywne? - jak wyglądałby współczesny świat bez przejawów globalizacji, o których dyskutujemy?		
Ukazanie perspektywy edukacji globalnej – praca z komiksem lub posterem	Wykorzystując rezultaty poprzedniej dyskusji oraz definicję edukacji globalnej ze strony Centrum Edukacji Obywatelskiej http://www.ceo.org.pl/pl/globalna/news/definicja-edukacji-globalnej nauczyciel wyjaśnia klasie, iż o wielu elementach procesów globalizacji uczymy się w szkole, stąd zadaniem współczesnej edukacji jest dostarczenie takiej wiedzy i umiejętności, które pozwolą rozumieć złożony i skomplikowany charakter współczesnego świata. <u>Instrukcja dla klasy:</u> Za chwilę zmierzycie się z historią, którą znacie bądź taką, którą możecie spróbować sobie wyobrazić (rozdanie przykładów z karty pracy nr 3 bez ujawniania głośno ich zawartości). Zastanówcie się w zespołach nad pytaniami i spróbujcie znaleźć na nie odpowiedzi w formie plakatu bądź komiksu. Po zakończeniu pracy nad posterem/komiksem każda z grup prezentuje swoje rezultaty. Po prezentacjach następują pytania uzupełniające: - co mówią o współczesnym świecie dwie alternatywne wizje historii, z którymi się zmierzycie? - o jakich innych znanych wam wydarzeniach czy procesach można powiedzieć, że mają po dziś dzień znaczące skutki dla całego świata i dla jednostki? - co to znaczy, biorąc pod uwagę wykonaną przez was pracę, „rozumieć współczesny świat”?	- definicja edukacji globalnej z portalu CEO - karta pracy nr 3: tematy do posterów/komiksów - duże arkusze papieru - kredki, pisaki i inne materiały do rysowania	15 min.

KARTA PRACY NR 1

Materiał do ćwiczenia „Mój niezbędnik” – każdy wiersz stanowi 1 zestaw dla 1 grupy, karteczki należy rozciąć i spiąć spinaczem

HERBATA	DŹINSY	HERBATA	BANAN	SMARTFON	KIWI	KUKURYDZA
SKARPETKI	INTERNET	ZIEMNIAKI	MYDŁO	KAWA	OLIWKI	TELEWIZOR
SŁUCHAWKI	CHAŁWA	LAPTOP	POMIDOR	T-SHIRT	POMIDOR	MANGO
TABLET	ZEGAREK	CYTRYNA	TRAMPKI	RYŻ	KAKAO	TRAMPKI

KARTA PRACY NR 2

CZYM JEST GLOBALIZACJA?

ogół procesów prowadzących do coraz większej współzależności i integracji państw, społeczeństw, gospodarek i kultur, czego efektem jest tworzenie się „jednego świata”, światowego społeczeństwa; zanikanie kategorii państwa narodowego; kurczenie się przestrzeni społecznej i wzrost tempa interakcji poprzez wykorzystanie technologii informacyjnych oraz wzrost znaczenia organizacji ponad- i międzynarodowych, w szczególności ponadnarodowych korporacji

(fragment hasła „Globalizacja” z Wikipedii, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Globalizacja>)

JAK PRZEJAWIA SIĘ GLOBALIZACJA? UZUPEŁNIJ ZNANYMI CI PRZYKŁADAMI:

działalność organizacji międzynarodowych		upowszechnianie się podobnych rozrywek i stylu życia w wielu krajach	
otwieranie przez duże firmy oddziałów w wielu krajach świata		wzrost wiedzy o problemach występujących w różnych miejscach świata	
rozwój i dostępność różnych środków transportu		międzynarodowy zasięg i dostępność różnych dóbr materialnych	
natychmiastowy przekaz informacji na duże odległości		ryzyko zaniku niektórych kultur, tradycji, zwyczajów	
intensywne przemieszczanie się ludzi po świecie		zwiększanie się różnic ekonomicznych i społecznych między krajami świata	
upowszechnianie się wspólnych sposobów komunikacji między ludźmi		zwiększona podatność całych regionów i kontynentów świata na różne zagrożenia	

KARTA PRACY NR 3

Tematy do posterów/komiksów – po jednej karcie dla każdej grupy

Wielkie odkrycia geograficzne: Kolumb i inni • jakie były ich skutki wówczas?• jakie skutki dostrzegamy współcześnie?• jak zmieniły świat?• co te skutki oznaczają dla mnie, mojego kraju, otoczenia?	Wynalezienie druku przez Jana Gutenberga • jakie były jego skutki wówczas?• jakie skutki dostrzegamy współcześnie?• jak zmieniło świat?• co te skutki oznaczają dla mnie, mojego kraju, otoczenia?
Wielkie odkrycia geograficzne: Kolumb i inni • co by było, gdyby nie miały miejsca?• jak wyglądałby bez nich współczesny świat?• co mogłoby to oznaczać dla mojego kraju, otoczenia, dla mnie osobiście?	Wynalezienie druku przez Jana Gutenberga • co by było, gdyby się nie wydarzyło?• jak wyglądałby bez niego współczesny świat?• co mogłoby to oznaczać dla mojego kraju, otoczenia, dla mnie osobiście?

Scenariusze z zakresu edukacji globalnej na lekcje wychowawcze dla szkół ponadgimnazjalnych w projekcie “Ogarnij świat - edukacja globalna kluczem do współczesności” są dostępne na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Dorota Kondrat oraz Fundacja Instytut Edukacji Kreatywnej INEK.

Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2016. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej.

Publikacja do projektu “Ogarnij świat - edukacja globalna kluczem do współczesności” Fundacji Instytut Edukacji Kreatywnej INEK w 2016 r.

“Projekt jest współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2016 r.”

Autorka: Dorota Kondrat

